

?Monarquia, tocata i fuga

La monarquia espanyola està en hores baixes. Els problemes que pateix no són deguts a la força del republicanisme, sinó a les seves pròpies errades. D'entrada, no té legitimitat pròpia, ja que la seva restauració va ser obra d'un dictador i, per tant, va néixer amb un "plus" de feblesa que no li permetia fer errades si volia sobreviure en un context democràtic. Des de l'any 2014, amb el cas Noos, els escàndols i les errades polítiques n'envolten les actuacions i el declivi no para d'augmentar. La "tocata i fuga" del rei emèrit ha estat el darrer episodi d'una cadena que ha demostrat la misèria ètica i moral del personatge, que ha posat en una posició molt delicada la institució i tot el que en penja.

Però això no vol dir que la caiguda de la monarquia estigui a la cantonada. No hi ha a la vista majories polítiques parlamentàries per fer aquest pas ni és tan clar que socialment aquesta sigui una prioritat. Hi ha altres coses que preocupen més a la gent. No hem sortit de la pandèmia i estem a les portes d'una greu crisi econòmica i social. En aquestes condicions, una crisi del model d'estat podria tenir conseqüències inesperades.

La monarquia espanyola està esquarterada. Certament, no caurà demà mateix. Però penso que té data de caducitat. Estic gairebé segur que l'hereva de l'actual rei no ocuparà mai el seu lloc. En qualsevol cas, no tinc cap interès a participar en una competició per decidir quin dia farem el referèndum sobre monarquia o república. Però sí que penso contribuir, en la mesura de les meves possibilitats, perquè el debat estigui a l'agenda política, sense radicalismes retòrics ni utilització electoralista del tema, com es va fer al ple del Parlament català el passat dia 7 d'agost.

Espanya necessita una república per al seu estat. Avançar cap aquest futur requereix fer créixer la consciència republicana. Cal posar en circulació les idees i els conceptes polítics per tal que, quan madurin les condicions, sigui possible allò que és necessari. Perquè és certa la dita ignasiana que «en temps de desolació no s'ha de fer mudança», però és igual de certa i ignasiana aquesta altra dita: «Cal viure ferm i constant en els propòsits».

En la meua opinió, en aquesta tensió entre allò que és possible i allò que és necessari, hi ha tres conceptes que han d'avançar en paral·lel per crear les condicions d'un canvi en el model d'estat. Són els conceptes de laïcitat, federalisme i república. Perquè no es tracta només de construir una alternativa a un model d'estat en vies de caducitat, sinó també d'anar més enllà en la idea de democràcia i el concepte de ciutadania, de manera que es puguin reconèixer demandes de reconeixement -nacional i intercultural- i exigències d'igualtat.

Mentrestant, nosaltres i els nostres representants polítics podríem anar fent via reclamant que s'anul·li el decret que nomena al Borbó emèrit com a rei a títol honorífic, que se li retiri la condició d'aforat i que s'investigui a fons l'origen de tot el seu patrimoni, que, fa uns anys, la premsa internacional valorava en 2.000 milions de dòlars.

Imatge: Carles Claret.